

Årsrapport 2022

DRIV – DRANGEDAL I VEKST

Tatt til orientering av omstillingsstyret 15.3.2023
Kommunestyret 23.3.2023

(Foto: Første som mottok Driv-midler til forstudie var tømrer Per Esborg ENK, som fremla sin idé for styret 11. november 2022)

Innhold

1. Innledning (bakgrunn oppsummering)	2
2. Utfordringer, mål og resultat	2
2.1. Utfordringer	2
2.2 Overordnete mål for utviklingsarbeidet	3
2.3 Resultat og erfaringer	4
3. Innsatsområdene og resultater	5
3.1 Hovedfunn fra utviklingsanalysen	5
3.2 Innsatsområde 1 - Matproduksjon	7
3.3 Innsatsområde 2 - Opplevelsesnæring	8
3.4 Innsatsområde 3 - Forretningsmessig tjenesteyting	9
3.5 Innsatsområde 4 - Øvrig næringsliv	10
3.6 Innsatsområde 5 - Attraktivitet for næringsliv	12
3.7 Innsatsområde 6 - Kultur og samfunn	14
4. Organisering og drift	15
4.1 Organisasjonsform og eierskap	15
4.2 Omstillingsstyret	16
4.3 Samarbeidsrelasjoner	17
4.4 Administrasjon og drift	18
5. Kommunikasjon	19
6. Finansiering	21
7. Regnskap – Driv 2022	22
8. Vedlegg	24

1. Innledning (bakgrunn oppsummering)

Med bakgrunn i ensidig næringsstruktur, tap av arbeidsplasser og negativ befolkningsutvikling som hovedårsaker søkte Drangedal kommune Vestfold og Telemark fylkeskommune høsten 2021 om status som omstillingskommune, og dermed også om omstillingsmidler. Kommunen oppgir også bostedsattraktivitet som følge av «mobbesaken» knyttet til grunnopplæringen som et tilleggsmoment for å søke omstillingsstatus.

Tap av anbud med påfølgende omstrukturering av Drangedal bilruter i 2020 førte til et direkte tap av over 50 arbeidsplasser. Fylkeskommunen har utarbeidet konsekvensberegning som viser et tap på ytterligere 11 arbeidsplasser.

Kommunen har de siste 20 årene hatt negativ befolkningsutvikling, med unntak av de to siste årene.

Fylkestinget i Vestfold og Telemark vedtok omstillingsstatus 14. desember 2021. Saken hadde da vært til forutgående behandling i Yrkesopplæringsnemnda (16.11.) og Hovedutvalg for næring og reiseliv (23.11.) Omstillingsstatus med særskilte omstillingsmidler er innvilget fra og med 2022 til og med 2024. Fylkeskommunen kan etter søknad gi omstillingsstatus i ytterligere tre år, og basert på erfaring fra andre omstillingskommuner har Drangedal derfor utarbeidet en omstillingsplan for hele perioden frem til utgangen av 2027.

2. Utfordringer, mål og resultat

2.1. Utfordringer

Omstillingsprogrammets første år er preget av oppstart. Første halvår 2022 ble viet utarbeidelse av datagrunnlag og kunnskapsinnhenting, blant annet ved folkemøte og intervjuer med lokale ressurspersoner. (Se egen rapport for strategi- og forankringsfasen vedlagt.) Dette endte i en omstillingsplan med kommunikasjonsstrategi for 2022-2027, med handlingsplan samt kommunikasjonsplan for 2022/23 (se lenke/vedlegg) som er forankret i formannskapet og med vedtak i kommunestyret 8. september 2022. Omstillingsprogrammet ble samtidig gitt navnet Driv, en forkortelse for Drangedal i vekst.

Til grunn for omstillingsplanen ligger et bredt kunnskapsgrunnlag (se lenke/vedlegg), der Drangedal utfordringer blir trukket frem. Hver utfordring er gjenstand for innsatsområder for omstillingsperioden, og omtales nærmere senere.

Programleder startet i jobben 1. juni. I starten av andre halvår av 2022 ble gjennomføringsfasen innledet ved at omstillingsstyret formelt ble satt, og første møtet ble avholdt 6. oktober 2022.

2.2 Overordnede mål for utviklingsarbeidet

Hovedmålet med omstillingsarbeidet er innen utgangen av 2027 å bidra til:

- Å sikre og skape 150 arbeidsplasser i Drangedal
- Et mer robust og variert næringsliv
- Økt utviklingsevne i næringsliv og kommune

Seks innsatsområder er utvalgte på bakgrunn av kunnskapsgrunnlaget. For satsingene innenfor «Attraktivitet for næringsliv» og «Kultur og samfunn» er det ikke satt arbeidsplassmål, men områdene er viktige for å støtte opp under de øvrige innsatsområdene og skape positiv utvikling og en varig endringskultur i Drangedal. For hvert innsatsområde er det i omstillingsplanen beskrevet delmål.

Innsatsområde/år:	2022/ 2023	2024	2025	2026	2027	Sum
Matproduksjon	3	4	4	4	5	20
Opplevelsesnæring	3	4	4	4	5	20
Forretningsmessig tjenesteyting	6	8	8	8	10	40
Øvrig næringsliv	10	12	15	15	18	70
Attraktivitet for næringsliv ²⁾	-	-	-	-	-	-
Kultur og samfunn ³⁾	-	-	-	-	-	-
Sum	22	28	31	31	38	150

Arbeidsplassutviklingen skal måles ved innrapportering fra enkeltprosjekter via prosjektlederrapporten som leveres ved avslutning av hvert prosjekt.

Den direkte effekten av omstillingsarbeidet vil være realiseringen av resultatmålet på 150 nye/sikrede arbeidsplasser.

Indirekte vil omstillingsprogrammet føre til økt verdiskaping og en mer robust næringsstruktur samt styrket innovasjonsevnene i næringslivet. Drangedal kommune skal oppfattes som en næringsattraktiv kommune med positiv netto tilflytning.

For å følge denne utviklingen skal det primo 2023 utarbeides årlige måleindikatorer. Resultatet på disse gjengis årlig fra og med årsrapport 2023.

2.3 Resultat og erfaringer

2.3.1 Resultat 2022

For 2022 er det ikke utarbeidet eget måltall på antall arbeidsplasser. Gjennomføringsfasen startet først formelt fra september, da omstillingsplanen ble vedtatt av Drangedal kommunestyre. Omstillingsstyret konstituerte seg i første møte 6. oktober. Programleder har siden tiltredelsen prioritert å bli kjent med virksomheter i Drangedal kommune og kommunisere/gi informasjon om omstillingsprogrammet via lokalavisa Drangedalposten, sosiale mediekanaler og ved å delta i ulike møtearenaer både i offentlig og privat sektor.

Styret og programleder har prioritert å etablere rammeverk og finne en arbeidsform for utviklingsarbeidet, sette i gang enkelte samarbeidstiltak som frokostmøter med Drangedal næringsforening og tilstedeværelse/etablererveiledning i Drangedal næringshage i samarbeid med bedriftsrådgiver fra Telemark næringshage. Aktiviteter som bedriftsutviklingsprogrammet SMB-utvikling er iverksatt (leveransene med forstudie og forprosjekt skjer i 2023) samt vurdert fem innkomne søknader om midler fra Driv. Fire er innvilget tilsagn om Driv-midler og en er gitt avslag. Disse omtales nærmere under.

2.3.2 Programstatusvurderingen (PSV)

PSV er en årlig egenvurdering av arbeidet i omstillingsprogrammet i regi av Innovasjon Norge. PSV er en strukturert gjennomgang av resultater og prosesser fra omstillingsarbeidet i inneværende år. Innholdet inkluderer vurdering av resultatoppnåelse, konstruktive tilbakemeldinger og forslag til forbedringer som skal innarbeides i neste års handlingsplan.

Ettersom oppstart av Driv først skjedde andre halvår 2022, ble det gjennomført en forenklet PSV og styreseminar, se rapport vedlagt. Dette skjedde i samling 8. og 9. desember. Hovedkonklusjonen i rapporten er:

«Omstillingsprogrammet Drangedal i vekst – Driv – ble etablert høsten 2022 og er allerede i full drift; Imponerende! Rutiner og systemer kommer på plass og kommunens saksbehandlingssystem, regnskap og arkivsystem er tatt i bruk.

Det er satt et ambisiøst mål med 150 brutto arbeidsplasser samtidig som arbeidet med å konkretisere de andre effektindikatorene er igangsatt.

En stor utfordring vil være næringslivets egne ambisjoner – er de tilstrekkelig risikovillig og utviklingsorientert? Dette vil kreve god kommunikasjon og proaktivt arbeid av hele omstillingsorganisasjonen.

Når det gjelder innsatsområdene 5 «Attraktivitet for næringslivet» og 6 «Kultur og samfunn» vil dette være satsingsområder hvor kommunen har A-ansvar og omstillingsprogrammet vil delta.

Dette års programstatusvurdering er gjennomført på meget kort tid og hovedhensikten har vært å gjøre styret kjent med aktuelle problemstillinger. Fokus har vært på prosessfaktorene da det er alt for tidlig å vurdere effektindikatorene. En har allikevel valgt å sette 1 i score på arbeidsplasser, robusthet og bæreevne for å illustrere potensialet fremover, og ikke at det er negativt.»

(Prosessveileder Roald A. Johansen, IFO/Innovasjon Norge)

2.3.3 Erfaring og læring

Det anses som noe tidlig i programperioden å rapportere på dette punktet for 2022. Det er imidlertid viktig å fortsette med godt samarbeid mellom omstillingsorganisasjonen, spesielt ved programleder, og med næringsdrivende i Drangedal. Dette gjelder både for unge gründere og større, veletablerte virksomheter i ulike bransjer. Det er viktig at programleder møter virksomheter på deres hjemmebane og kan følge opp prosjekter som tildeles Driv-midler. Det gode samarbeidet med Drangedal næringsforening må videre trekkes spesielt frem, og tilstedeværelsen i næringshagen på Kåsmyra, som tilgjengeliggjør møteplasser og dialogmuligheter. Å informere om omstillingsprogrammet, gjøre kjent hva som skjer i dette og samtidig være lett tilgjengelig for å gi veiledning og rådgivning, har man erfart at har stor betydning og vil også fremover bli prioritert.

Internt i styret har man i løpet av kort tid lagt opp til en tillitsbasert dialogform og en praktisk gjennomføring av møter og aktiviteter, som vil bli videreutviklet etter hvert som omstillingsarbeidet skrider fremover. Styrets observatører deltar like aktivt som styremedlemmene i diskusjonene og bidrar således til å opplyse de ulike sakene på en god måte. Det oppleves at Driv-styret er en villig delingsarena med oppriktig ønske om å bidra til målsettingene i programmet og er godt sammensatt med ulike kompetanser. Årets naturlig nok mangelfulle PSV-rapport gir verdifull innsikt i og retning for arbeidet i Driv i 2023.

3. Innsatsområdene og resultater

3.1 Hovedfunn fra utviklingsanalysen

Oppsummert kunnskapsgrunnlag og anbefaling i analysen av Drangedal (Proneo 2022, se lenke under punkt 8 vedlegg):

Muligheter

- God tilgang til natur (fjell, skog, vann) og naturressurser som tømmer og mineraler
- Gode kommunikasjoner, gunstig beliggenhet mht. store befolkningskonsentrasjoner
- Betydelig potensial innenfor opplevelsesnæring/turisme. Flere etablerte aktører, delvis også store

- Betydelig skog- og landbruksnæring, med potensial med hensyn til foredling, blant annet matproduksjon, både småskala og industriell
- Mulig potensial innen tjenesteytende næringer og fjernarbeidsplasser, basert på god bredbåndskapasitet og generelt lavere kostnader
- God tilgang på kompetent arbeidskraft og dyktige fagarbeidere
- Stort arbeidsmarked innenfor rimelig reiseavstand
- Bostedsattraktivitet
- Tilgang til fornybar energi – og et utviklingsorientert og lokalt eid kraftselskap

Utfordringer

- Drangedal har de siste 20 årene negativ befolkningsutvikling, selv om tallene for 2020 og 2021 viser svak vekst grunnet positiv netto innflytting
- Stor underdekning på arbeidsplasser, og betydelig netto utpendling
- Ensiddig og sårbart næringsliv, lite sysselsetting i industrien, relativt høy sysselsetting innenfor landbruk. Næringslivet preges av mange småbedrifter
- Lav innovasjonstakt i næringslivet og lite bruk av de muligheter som ligger i virkemiddel-apparatet
- Overvekt av menn i stort sett alle aldergrupper
- Lav andel med høyere utdanning, høyere andel husholdninger med lavinntekt og lavere median husholdningsinntekt enn fylket/landet
- Overvekt av eldre arbeidstakere og lav sysselsettingsgrad
- Lite utviklet entreprenørskapskultur
- Manglende samarbeid mellom bedriftene
- Begrenset tilgang på kapital lokalt
- En kommune mange mener er lite næringsvennlig

Konkrete innsatsområder

Basert på et samlet kunnskapsgrunnlag, foreslås en omstillingsplan med seks konkretiserte innsatsområder:

1. Matproduksjon - fra småskala til industriell
2. Opplevelsesnæring - reiselivsnæring og opplevelse knyttet til natur, mat, matkultur og arrangement
3. Forretningsmessig tjenesteyting - arbeidsplasser som krever høyere utdanning og fjernarbeidsplasser
4. Øvrig næringsliv – skape positiv utvikling i øvrig næringsliv, uavhengig av bransje
1. I tillegg foreslås to støtteområder, som ikke vil ha arbeidsplassmål, men som skal understøtte omstillingsarbeidet:
5. Attraktivitet for næringsliv
6. Kultur og samfunn

Strategier

Omstillingsplanen har ni strategier for å oppnå målsettingene:

A. Proaktivt arbeid. Proaktivt arbeid for å avdekke utviklingspotensial og mulige knoppskytinger samt identifisere utviklingsprosjekter.

B. Bedriftsrettede tiltak. Støtte opp bedriftsrettede tiltak med utgangspunkt i idéer fra bedriftene.

C. Kompetanse og samarbeid. Tilrettelegge for og støtte kompetanse-samarbeidsprosjekter som gir økt kunnskap og vekst.

D. Nettverk og klynger. Økt konkurransekraft gjennom å bidra til å utvikle og beholde fungerende samhandlingsarenaer samt etablere relevant nettverk med eksterne nærings- og kompetansemiljø.

E. Gründere og nyetablerere. Støtte opp under tiltak og konkrete bedriftsutviklingsprosjekter fra gründere og nyetablerere.

F. Næringsattraktivitet. Bidra til å sette i gang og drive prosesser som utvikler Drangedals attraktivitet for næringslivet.

G. Næringsvennlig kommune. Utvikle kommuneorganisasjonen til å forsterke næringsvennligheten og markedsføre Drangedal som en kommune som er attraktiv å drive næring i, attraktiv å arbeide i og attraktiv å bo i.

H. Bosteds- og besøksattraktivitet. Bidra til å sette i gang og drive prosesser som utvikler Drangedals bosteds- og besøksattraktivitet.

I. Etablererkultur og ungdomssatsing. Bidra til å utvikle entreprenørskap og innovasjon gjennom hele oppvekstløpet. Engasjere og stimulere endringsagenter og kreative miljø. Utvikle entreprenørielle ferdigheter gjennom å initiere, legge til rette for og gjennomføre ulike kompetansehevende tiltak.

Strategiene A til E er gjennomgående for de innsatsområder som har arbeidsplassmål. Videre gjelder for alle innsatsområder at:

- Omstillingsarbeidet skal forsterke initiativ og prosjekt som er i gang
- Omstillingsarbeidet skal også være en katalysator for nye prosjekt
- Innen alle innsatsområder skal det jobbes med utviklingsarbeid og nettverksbygging i et regionalt perspektiv samt med utvikling av innovasjons- og entreprenørskapskultur

3.2 Innsatsområde 1 - Matproduksjon

Drangedal er en typisk primærproduksjonskommune, og landbruk og matproduksjon står sterkt. Å utnytte disse tradisjonene til økt grad av foredling og småskala/storskala matproduksjon er et naturlig valg.

Effektmål: Økt innovasjon, vekst og knoppskytinger fra det eksisterende miljøet samt nyetableringer.

Resultatmål 2022/2023: Mål om tre nye/sikrede arbeidsplasser, økt robusthet og styrket utviklingsevne definert som målbare resultater som skal oppnås gjennom innsatsområdet som beskrevet i omstillingsplan.

Resultat 2022

I 2022 er det etablert god dialog med både store og små produsenter innenfor matbransjen. Den største er Holte gård, som har flere utbyggingsplaner som også innebærer utvikling av nye produkter. Driften tufter på økologiske prinsipper og god

dyrevelferd, og man ser således etter nye sirkulære løsninger for alle aspekter av produksjonen. Potensialet for nye arbeidsplasser er antallmessig størst hos Holte gård.

Det er også knyttet kontakter med andre som ønsker å utvikle gården/småbruket. Flere er dessuten kandidater for SMB utviklingsprogram, og det er opprettet samarbeid med kommunens landbruksrådgivere. Noe av bistanden fra Driv handler om vurdere søknader til Driv og/eller andre deler av virkemiddelapparatet, mens annet også handler om bistand til rådgivning og nettverk.

Gründer Halvor Olsen ved Holte gård.

3.3 Innsatsområde 2 – Opplevelsesnæring

Innsatsområdet omfatter reiselivsnæring og opplevelser knyttet til mat/matkultur, natur, kultur og arrangement. Næringa selv, også lokalt, er opptatt av bærekraftig utvikling, og dette må gjennomsyre innsatsområdet.

Effektmål: Økt innovasjon, vekst og knoppskytinger fra det eksisterende miljøet samt nyetableringer.

Resultatmål 2022/2023: Mål om tre nye/sikrede arbeidsplasser, økt robusthet og styrket utviklingsevne definert som målbare resultater som skal oppnås gjennom innsatsområdet som beskrevet i omstillingsplan.

Resultat 2022

I 2022 er det etablert god dialog med både store og små aktører innenfor opplevelsesnæring/turisme. Flere av aktørene er også medlemmer av Visit Gautefall, en gruppering under Visit Telemark (reiselivstjenesteleverandør). Man møtes jevnlig til markedsråd for å legge strategier og satsinger for markedsføring gjennom året.

Driv har tildelt 70.000 kroner i tilskudd til forstudie for å etablere en aktivitetsløype basert på norrøn mytologi. Denne er planlagt på Hulfjell familiepark, og er et samarbeid mellom tømrer Per Esborg og familieparken. Det er Esborg som har søkt om midler til forstudien.

Hulfjell familiepark satser på å utvikle flere tilbud i årene fremover, i samarbeid med andre lokale aktører. (Fra bedriftsbesøk 29. juni.)

Tømrer Per Esborg (bilde til venstre) orienterer styret i møtet 11. november om sitt prosjekt Forn Speki, en aktivitetsløype basert på norrøn mytologi i området hos Hulfjell familiepark. Fredrik Juel (til høyre) er med konseptet Villmarkseventyret og Kulturrunden en annen aktiv aktør innenfor opplevelsesnæringen i Drangedal.

3.4 Innsatsområde 3 – Forretningsmessig tjenesteyting

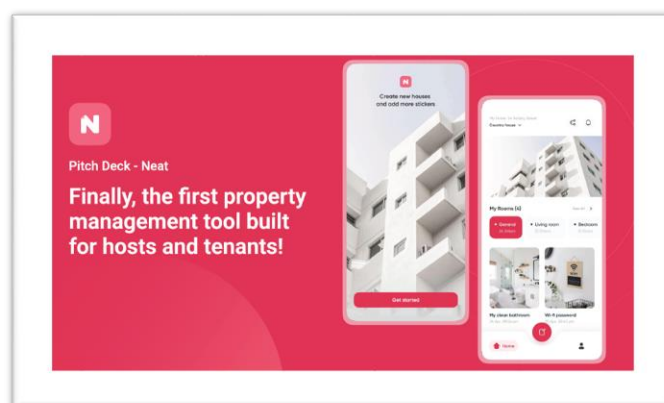
Forretningsmessig tjenesteyting, også kalt kunnskapsintensiv forretningsmessig tjenesteyting eller kunnskapsbasert verdiskaping, handler om utvikling av kompetansearbeidsplasser og fjernarbeidsplasser, gjerne knyttet til andre innsatsområder og/eller etablerte kompetansemiljøer innen regnskap, IT, rådgivende ingeniører, bank, eiendom, revisjon, juss med mer.

Effektmål: Økt innovasjon, vekst og knoppskytinger fra det eksisterende miljøet samt nyetableringer.

Resultatmål 2022/2023: Mål om seks nye/sikrede arbeidsplasser, økt robusthet og styrket utviklingsevne definert som målbare resultater som skal oppnås gjennom innsatsområdet som beskrevet i omstillingsplan.

Resultat 2022

I 2022 er det etablert god dialog med både store og små aktører innenfor opplevelsesnæring/turisme. Flere av aktørene har fått veiledning under oppstart. Driv har tildelt 30.000 kroner til enkeltpersonforetaket Gunnar Tørnes for markedsundersøkelse av en applikasjon som er under utvikling. Dette er en business-to-business (B2B) og business-to-consumer (B2C) inventar- og informasjonsapp.

Presentasjon av app'en som Gunnar Tørnes utvikler.

3.5 Innsatsområde 4 – Øvrig næringsliv

Innsatsområdet «øvrig næringsliv» omhandler å skape positiv utvikling i det mangfold av bedrifter som allerede finnes i kommunen. Erfaringer og analyser gjort i strategi- og forankringsfasen viser at det er potensial for vekst og utvikling i næringslivet generelt. Med «øvrig» må forstås eksisterende næringsliv i Drangedal med unntak av de som faller inn under de andre innsatsområdene.

Effektmål: Økt innovasjon, vekst og knoppskytinger fra det eksisterende miljøet samt nyetableringer.

Resultatmål 2022/2023: Mål om 10 nye/sikrede arbeidsplasser, økt robusthet og styrket utviklingsevne definert som målbare resultater som skal oppnås gjennom innsatsområdet som beskrevet i omstillingsplan.

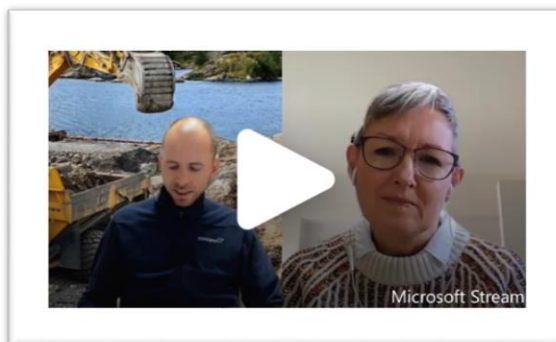
Resultat 2022

I 2022 er det etablert god dialog med både store og små aktører innenfor næringslivet. Mange er medlemmer i Drangedal næringsforening, og flere har tilhold i næringshagens lokaler, hvor Driv har «fast sete». Enkelte har fått bistand med veileder, både gjennom kommunens egen næringssjef og via rådgiver tilknyttet miljøet hos inkubatoren Proventia i Grenland og i Telemark næringshage.

I 2022 fikk Driv tre søknader om midler innenfor dette satsingsområdet. To av disse ble innvilget ved delegert myndighet til programleder rundt årsskiftet: 12.000 kroner til kurs i vippe-/neglepleie i forbindelse med oppstart av Amalie Skarpoddes salong, og 33.000 kroner til forstudie for utvikling av bygningen «Nye Sagodden as» på Neslandsvatn ved Kristian Wefald.

Informasjonsmøte 1. desember om SMB utviklingsprogram i idrettshuset.

Geir Myrøld (bildet til venstre) fra Strategisk bedriftsutvikling orienterer om utviklingsprogrammet. Daglig leder Even Hæhre Ødegaarden blir intervjuet av programleder Tone Størseth om hvilke erfaringer hans virksomhet Steintransport gjorde under deltakelse i SMB utvikling.

3.6 Innsatsområde 5 – Attraktivitet for næringsliv

Innsatsområdet «Attraktivitet for næringsliv» dekker utvikling av kommunen, både politisk og administrativt, til å forsterke næringsvennligheten, markedsføring av kommunen som næringskommune og aktivt arbeid for å tiltrekke seg bedrifter. Eventuelle satsinger på infrastrukturtiltak som bedrer næringsattraktivitet vil ligge innenfor innsatsområdet

Effektmål: Økt næringsattraktivitet.

Resultatmål 2022/2023: Innsatsområdet vil ikke ha arbeidsplasser som målsetting. Innsatsområdet vil i hovedsak være et kommunalt ansvar.

Resultat 2022

Tett samarbeid og dialog med næringslivet er avgjørende for å oppnå målsettingen om økt næringsattraktivitet. Programleder har tett dialog og faste arbeidsmøter med daglig leder av Drangedal næringsforening, og er bisitter i styret. Omstillingsarbeidet vies plass både under styremøter og omtales i Næringsnytt, som er en jevnlig informasjonsutsendelse fra næringsforeningens leder Bernt Dahle. Han er for øvrig observatør i Driv-styret. I samarbeid med foreningen planlegges også noen felles arrangementer, som faglige frokostmøter. Det første ble avholdt 1. desember, og hadde som tema «Planarbeid i en kommune». Der deltok avdelingsleder Arne Ettestad og konsulent Mona Stenvold Straume fra Drangedal kommune.

I 2022 ble det avholdt tre dialogmøter mellom næringsforeningen og Drangedal kommune, ett våren 2022, 16. juni og 20. oktober. Deltakere er leder og representanter

fra næringsforeningen, ordfører og kommunedirektør, næringssjef/programleder samt relevante avdelingsledere fra kommunen ut fra tema på agendaen. Hensikten med disse møtene er gjensidig informasjon og bedre kommunikasjonen mellom aktørene.

Internt i kommuneadministrasjonen oppleves det som nyttig at programleder jevnlig inviteres til kommunedirektørens ledergruppe. I 2022 ble de første forberedelsene, i form av informasjon, om at omstillingsarbeidet fordrer utvikling av kommunens rolle som samfunnsutvikler og tilrettelegger for næringsliv. Planen er i løpet av 2023 å starte programmet «Næringsvennlig kommune» i regi av Innovasjon Norge og omstillingsprogrammet.

Programleder deltar også i det interne fagmøtet «Tverrfaglig planforum» samt at det er ukentlige arbeidsmøter med ordfører og kommunedirektør.

Drangedal er også med i Grenlandssamarbeidet, der programleder er del av næringssjefskollegiet som er en pådriver og medvirker til å utvikle og tiltrekke kompetanser og arbeidsplasser til regionen. Det gjøres blant annet gjennom dedikert innsats gjennom Invest In Vestfold og Telemark-deltakelse og Powered by Telemark.

Videre er kommunen gjennom programleder representert i Vestfold og Telemark fylkeskommunes samarbeidsforum for reiseliv og næring samt kompetansenettverk. Drangedal er også tilsluttet satsingen Kompetansepilot Telemark . [\(Les mer om kompetansepilot her på Vestfold og Telemark fylkeskommune hjemmeside\).](#)

Mona Straume og Arne Ettestad fra Drangedal kommune på frokostmøte i Drangedal næringshage 1. desember.

Nettverk for verdiskaping og kompetanse i Vestfold og Telemark 1. september i Larvik.

3.7 Innsatsområde 6 – Kultur og samfunn

Kultur og samfunn dekker tilrettelegging for og utvikling av en sterk innovasjons- og etablererkultur, ungdomssatsing samt andre tiltak som vil utvikle bostedsattraktivitet.

Effektmål: Økt bo- og besøksattraktivitet.

Resultatmål 2022/2023: Innsatsområdet vil ikke ha arbeidsplasser som målsetting. Innsatsområdet vil i hovedsak være et kommunalt ansvar.

Resultat 2022

Dette området er kommet kortest siden oppstarten av gjennomføringsfasen høsten 2022, men det ble lagt planer for 2023 som blant annet omhandler tettere samarbeid mellom skole og lokalt næringsliv, ungt entreprenørskap og samarbeid med lokale lag og foreninger («frivilligheten») samt fritidsboende.

Driv er imidlertid gjennom daglig leder påkopledd kommunens plan- og utviklingsarbeid, og også prosjektet for utvikling av Doktormyra.

Workshop for utvikling av Doktormyra i Drangedal 7. november.

4. Organisering og drift

4.1 Organisasjonsform og eierskap

Kommunestyret er eier av omstillingsprogrammet. Styret er opprettet som utvalg i kommunen, men har samtidig en selvstendig stilling ettersom forvaltning av omstillingsmidlene er styrets ansvar.

Kommunestyret i Drangedal vedtok 8. september omstillingsplanen 2022-2027 med kommunikasjonsstrategi og handlingsplaner. Kommunestyret har tatt stilling til sammensetningen av omstillingsstyret, og har oppnevnt to politiske representanter (posisjon og opposisjon). Ordfører er styreleder.

Kommunedirektøren er prosjektansvarlig. Det betyr ansvar for oppfølging av styrets og programleders arbeid og sørge for at kommunestyret får rapporter og informasjon om framdrift.

Kommunestyret holdes hvert halvår orientert om omstillingsarbeidet. Programleder orienterte om status i siste kommunestyremøte for året 15. desember.

4.2 Omstillingsstyret

Oppnevnt av kommunestyret:

Ordfører Tor Peder Lohne, (Sp), styreleder

Marit Kolloen, (AP) fra opposisjonen

Næringslivsrepresentanter:

Olav Lia (hytteutvikler, prosjekteier av bedriftsnettverket «mat og opplevelser i Drangedal», eier av Gautefall Event as, styret i Drangedal næringsforening med mer)
Thea Danielsen Fjørtoft (eier av Fjørtoft kulturproduksjoner AS, kompetansemegler i kultur i Telemark næringshage, Foreningen Neslandsvatn stasjon, Neslandsvatn vel med mer)

Anne-Britt Kåsa (Senior Manager i Aider, pendler, verv og interesser i Tokedølen AS, Drangedal produkter, Drangedal sparebank, Drangedal idrettsråd med mer)

Observatører med møte- og talerett:

Leder av Drangedal næringsforening, for tiden Bernt Dahle

kommunedirektør i Drangedal kommune Hans Bakke

Leder av hovedutvalg for plan, teknikk, næring og miljø, denne perioden Dag Arild Brødsjømoen

Oppdragsrådgiver for omstillingsarbeidet fra Innovasjon Norge Arne Borgersen

Rådgiver fra Vestfold og Telemark fylkeskommune Hans Jacob Edvardsen

Administrativ støtte fra Drangedal kommune ved utvalgssekretær Siw Bastnes

Styret i Driv høst 2022. Fra venstre første rekke: Tor Peder Lohne, Tone Størseth, Anne-Britt Kåsa, Marit Kolloen, Bernt Dahle (andre rekke fra venstre), Hans Jacob Edvardsen, Olav Lia og Thea D. Fjørtoft.

4.3 Samarbeidsrelasjoner

Omstillingsprogrammet har i 2022 bidratt til sju nettverk, møteplasser og samarbeid:

- Drangedal næringsforening - fast samarbeidsmøte torsdager, observatør i styret, samarbeid om frokostmøter/seminarer
- Drangedal/Telemark næringshage - fast samarbeidsmøte torsdager
- Grenlandssamarbeidet: næringssjefskollegiet (med Proventia, Startup, Invest in, Powered by) - fast månedlig møte
- Kompetansepilot Telemark - kompetansearbeid rettet mot næringslivets behov i Vest-Telemark
- Partnerskap for næring og reiseliv - initiativ i Vestfold og Telemark fylkeskommune
- Visit Gautefall - markedsråd og kontakt med VisitTelemark
- NAV Drangedal - initieringsmøte 9. november for fremtidig samarbeid i forbindelse med omstillingsprogrammet; jevnlig møter med ansatte fremover

17. juni arrangerte Drangedal næringsforening den årlige sommeravslutningen. Denne gang på MS Tokedølen.

Samarbeidsmøte (markedsråd) 19. oktober mellom Visit Telemark og Visit Gaulefoll. Monica Esse er markedssjef i VT.

Samarbeidsarena Drangedal næringshage der næringsforeningen ved Bernt Dahle og Telemark næringshage ved Erik Helstad er til stede. Programleder Driv i midten.

4.4 Administrasjon og drift

Omstillingsarbeid foregår i fire faser, og den innledende delen kalles Strategi- og forankringsfasen. 10. februar 2022 besluttet kommunestyret en midlertidig organisasjon for denne første fasen (samme organisasjon ble senere vedtatt som omstillingsstyret for gjennomføringsfasen, se punkt 4.2. Omstillingsstyret). Styret besluttet i første møte å engasjere konsultentselskapet Proneo as for å lede prosessen med innhenting av kunnskapsgrunnlag og utarbeide et forslag til omstillingsplan med

handlingsplan for første året (2022/23) samt kommunikasjonsstrategi med handlingsplan.

Forstudier og forprosjekt ble startet i februar og avsluttet med siste styremøte 24. juni med beslutning om planverk som så skulle vedtas politisk. Knut Baglo fra Proneo var prosjektleder, mens daværende næringssjef Tore Halvorsen var administrativ støtte fra Drangedal kommune.

Det daglige arbeidet i omstillingsorganisasjonen ivaretas av programlederen, som var ansatt fra 1. juni. Tone Størseth hadde da en overgang i avrundingen av Strategi- og forankringsfasen i juni med Proneo og Halvorsen.

Drangedal kommune har videre stilt utvalgssekretær Siw Bastnes til rådighet samt at det ytes bistand fra kommunens økonomiavdeling.

5. Kommunikasjon

Omstillingsprogrammet har utarbeidet en egen kommunikasjonsstrategi, som ble lagt ved omstillingsplanen 2022-2027. Denne følges av årlige handlingsplaner, hvor konkrete målsettinger og aktiviteter beskrives. Kommunikasjon fra Driv er viktig for å sikre bred tilslutning til arbeidet. Kommunens hjemmeside ble raskt tatt i bruk for å formidle grunnleggende informasjon om omstillingsprogrammet, mulighet for å søke om midler og hvor man henvender seg. Kommunens sider på Facebook og LinkedIn brukes for jevnlig oppdateringer, samtidig som programleder, styreleder og styremedlemmer benytter sine private sosiale medier til å formidle smått og stort. Lokalavisen Drangedalsposten er en viktig formidlingskanal, og siden 16. juni har programleder hatt ukentlig spalte her.

Videre besluttet styret høsten 2022 å etablere en egen nettside med logo og design for Driv, og arbeidet med denne ble påbegynt før årsskiftet med formål å publisere nettsiden på vinteren 2023. Styret mener det er viktig for Drivs kommunikasjonsarbeid å ha egen nettside og sosialt medie, slik at man er lett tilgjengelig, relevant informasjon er enkel å få tak i, organisasjonen fremstår transparent med hensyn til arbeidet som gjøres, man kan løpende og raskt kan formidle aktiviteter samt administrere arrangementer.

Av kommunikasjonsaktiviteter kan nevnes at man inviterte til innspill om navn for satsingen på omstilling, for å sikre mer engasjement og synlighet. Ulike kanaler ble tatt i bruk. Navnet Driv – Drangedal i vekst ble etter avstemninger blant de utvalgte forslagene som ble forelagt kommunestyret for beslutning om navn 8. september.

Direkteinformasjon er også viktig, og programleder har deltatt med informasjon om Driv i en rekke fora, se for øvrig punkt. 4.3.

- Kommunedirektørens ledergruppe 13. juni
- Medlemsmøte/sommeravslutning Drangedal næringsforening 17. juni

- Bedriftsrunde sammen med ordfører 29. juni (Drangedal energi, Holte gård, Hulfsjell familiepark, Stasjonen Neslandsvatn)
- Styremøte i Drangedal næringsforening 25. august
- Hovedutvalg for nærings og reiseliv i Vestfold og Telemark fylkeskommune 8. september
- Drangedal kommunestyre 8. september (om omstillingsplanen før vedtak)
- Markedsmøte i Nav Drangedal 9. november
- Telemark næringshage i Kviteseid 10. november
- Frokostmøte Driv og Drangedal næringsforening 1. desember
- Informasjonsmøte om Driv og SMB utviklingsprogram 6. desember
- Status omstillingsarbeidet Drangedal kommunestyre 15. desember

Synlighet er viktig. Annonse i gratispublikasjonen «Vinteravisa» sesongen 2022/23 (se foto side 19) for å vise frem noe av det lokale samarbeidet/støtteapparatet rundt næringsdrivende lokalt.

Det er gjennomført cirka 60 unike bedriftsbesøk/-kontakter siden programleder startet 1. juni.

For øvrig legges styrets agenda og prokoller fortløpende ut på kommunens hjemmesider, slik at allmennheten kan holde seg orientert.

En oppsummering av mediasaker for perioden 1. juni til utgangen av desember (programlederens virkeperiode i 2022) viser 58 små og store mediasaker (inkludert programleders spalte), hovedsakelig i Drangedalpostens papir- og nettutgave, deretter Facebook og LinkedIn private sider og Drangedal kommunes nettside, Facebook og nett-tv.

Faksimile fra Drangedalposten 7. juli 2022

6. Finansiering

Omstillingsplanens ambisjonsnivå, og budsjett og finansieringsplan, bygger på Drangedal kommunes søknad til fylkeskommunen om 3,5 millioner kroner i omstillingsmidler årlig. I tillegg kommer kommunens egen finansiering med 1,17 millioner kroner per år. Total ramme 4,67 millioner kroner årlig.

Med bakgrunn i at omstillingsarbeidet ikke vil være i oppstartsfasen før høsten 2022, har fylkeskommunen innvilget Drangedal kommune 1,8 millioner kroner for 2022. I tillegg kommer kommunens egen finansiering med kr 600.000 for 2022. Total ramme for 2022 er altså 2,4 millioner kroner.

Omstillingsplanen er, selv om fylkeskommunens finansiering for senere år er usikker*, lagt opp med en årlig ressurstilgang på 4,67 millioner kroner per. år fra 2023. For årene 2023 til 2027 vil total ramme etter dette blir 23,35 millioner kroner. Inkludert oppstartsåret 2022 vil total ramme bli 25,75 millioner kroner. Dette er satt opp i skjemaet under:

Finansieringskilde	Beløp	Andel
Vestfold og Telemark fylkeskommune	19,30	75 %
Drangedal kommune	6,45	25 %
SUM	25,75	100 %

Omstillingsprogrammets årlige budsjettrammer, finansieringsplan og totalbudsjett kan etter dette se ut som følger (beløp i millioner kroner):

Finansieringskilde	Andel	2022	2023	2024	2025	2026	2027	Sum
Vestfold og Telemark fylkeskommune	75 %	1,80	3,50	3,50	3,50	3,50	3,50	19,30
Drangedal kommune	25 %	0,60	1,17	1,17	1,17	1,17	1,17	6,45
SUM	100 %	2,40	4,67	4,67	4,67	4,67	4,67	25,75

*Ved regjeringens fremleggelse av statsbudsjett for 2023, 6. oktober 2022, ble det kjent at Vestfold og Telemark ble innvilget lavere bevilgning til regional omstilling enn fylkeskommunen søkte om. I fylkestinget for Vestfold og Telemark 13. desember 2022 ble Drangedal for 2023 tilkjent 3,1 millioner kroner, altså 400.000 kroner lavere enn omsøkt. I budsjettbehandlingen i Drangedal kommunestyre 15. desember ble det ikke vedtatt noen endringer i kommunens andel for 2023.

7. Regnskap – Driv 2022

Hovedtyngden av kostnader for Driv i 2022 var knyttet til planleggingsarbeidet og oppstart. Gjennomføringsfasen ble innledet med møte i omstillingsstyret 6. oktober. Den første søknaden om prosjektstøtte ble behandlet i styremøtet 11. november. Det er følgelig lite midler utbetalt til prosjekter i oppstartsåret. Regnskapet viser et underforbruk og dermed overføring av cirka en halv million kroner til bundet fond for 2023. Samtidig er det fattet vedtak som «binder» midler inn i 2023: Gjennomføring av SMB utviklingsprogram (forstudie og forprosjekt), del- og restutbetalinger for innvilgete prosjekter. Videre gjenstår restutbetaling i forbindelse med utarbeidelse av nettside og profilhåndbok. Friske midler samt restutbetaling av regionale omstillingsmidler for 2022, tilføres Driv i første tertial 2023. Regnskapet ble godkjent av Vestfold og Telemark kommunerevisjon 7.3.2023.

Regnskap 2022

+	Art	Total	Forklaring
	Personalkostnader	796847	Lønn, honorarer, møtegodtgjørelser, tapt arbeidsfortjeneste
	Innkjøpte konsulenttenester	536084	Proneo, Strategisk bedriftsutvikling, Folkebadet
	Kurs, opplæring, konferanser	45354	Inkl. styreseminar (med IFO Oslo)
	Møtekostnader	58603	bevertning, overnatting, leie lokale, diettgodtgjørelse, kjøring
	Utstyr	12317	Pc programleder
	Annonsering, reklame	47317	
	Utbetalte tilskudd prosjekter	52500	
	SUM	1549025	
	Tilskudd		
	1350000		75% tilsagn utbetalt 2022 (total: 1,8M)
	600000		Andel omstillingsarbeidet 2022
	110000		Medfinansiering Strategi- og forankringsfase (100') og tilskudd styreseminar og PSV (2x5')
	SUM	2060000	
	Overføres	510975	Bundet fond

Porteføljeoversikt 2022

TOTALOVERSIKT status støtte søknader 2022

							Bevilgning	
År	Søker	Prosjekt	Type prosjekt	Søknadsbeløp	Status	Innsatsområde	Dato	Beløp
2022	Per Esborg Tømmer enk	Forn speki. Norrøne aktiviteter på H	Forstudie	kr 288 000	Bevilget	2.2 opplevelsesnæring	11.11.2022	kr 70 000
2022	Gunnar Tørnes enk	App: Neat - markedsundersøkelse	Forstudie	kr 65 000	Bevilget	2.3 forretningsmessig tjenesteyting	09.12.2022	kr 30 000
2022	Amalie Skarpoddes salong enk	Kompetanseheving/kurs	Kompetanse	kr 12 000	Bevilget	2.4 Øvrig næringsliv	02.01.2023	kr 12 000
2023	Sagodden eiendom as	Nytt liv på Sagodden	Forstudie	kr 33 000	Bevilget	2.4 Øvrig næringsliv	06.01.2023	kr 33 000

Driv har innvilget støtte til ett forstudie innen satsingsområdet «Opplevelsesnæring», totalt 70.000 kroner. Tiltaket faller inn under strategien for bedriftsrettete tiltak, hvor omstillingsprogrammet kan gi støtte til «utviklingsprosjekter med utgangspunkt i idéer fra bedriftene».

Ett forstudie/markedsundersøkelse er innvilget støtte på 30.000 kroner innenfor «Forretningsmessig tjenesteyting». Tiltaket faller inn under strategien for bedriftsrettete tiltak, hvor omstillingsprogrammet kan gi støtte til «utviklingsprosjekter med utgangspunkt i idéer fra bedriftene».

Driv har innvilget støtte til et kompetansetiltak på 12.000 kroner innenfor satsingsområdet «Øvrig næringsliv». Tiltaket faller inn under strategien for kompetanse og samarbeid, hvor omstillingsprogrammet «kan legge til rette for og støtte kompetanse- og samarbeidsprosjekter som gir økt kunnskap og vekst».

Ett forstudie er innvilget støtte på 33.000 kroner innenfor satsingsområdet «Øvrig næringsliv». Tiltaket faller inn under strategien for bedriftsrettete tiltak, hvor omstillingsprogrammet kan gi støtte til «utviklingsprosjekter med utgangspunkt i idéer fra bedriftene».

Det er også verdt å nevne at Driv-styret har besluttet og så vidt påbegynt forberedelser til gjennomføring av forstudie og forprosjekt for SMB utviklingsprogram, som er en del av strategien for proaktivt arbeid innen alle de fire satsingsområdene som har mål om nye/sikrete arbeidsplasser. Hensikten er «å identifisere utviklingspotensial, mulige knoppskytinger og utviklingsprosjekter.»

8. Vedlegg

Rapport med regnskap Strategi- og forankringsfasen

Rapport Programstatusvurdering med rapport styreseminar

Lenker til dokumenter på Drangedal kommunes hjemmeside:

- [Kunnskapsgrunnlaget for omstillingsplanen](#)
- [Omstillingsplan for Drangedal 2022-2027](#)
- [Handlingsplan for omstillingsarbeidet 2022-23](#)
- [Kommunikasjonsstrategi for omstillingsarbeidet](#)
- [Handlingsplan for omstilling i 2022](#)

Revisorgodkjent regnskapsrapport

